

думку, варто розширити функції аналітичних підрозділів у рамках здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Література

1. Про затвердження Інструкції з організації функціонування Інтегрованої інформаційно-пошукової системи органів внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 10 березня 2010 року № 75.
2. Системна інформатизація законотворчої та правоохоронної діяльності. Монографія / Кер. авт. кол. М. Я. Швець; за ред. В. В. Дурдинця та ін. – К.: Навчальна книга, 2005. – 639 с.
3. Інформатизація управління в органах внутрішніх справ: Посібник / В.Г.Хахановський, П.П.Підюков, В.М.Смаглюк та ін. - К.: НАВСУ, 2003.- 216 с.

КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ – ЯК НОВИЙ ВИД ЗЛОЧИННОСТІ

Ковальов С.С.

*слухач 2-го курсу магістратури факультету № 2
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Форос Г.В.

*кандидат юридичних наук, доцент
професор кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення
Одеського державного університету внутрішніх справ*

На сьогодні, із швидким розвитком комп'ютерних технологій дедалі частіше вчинюються злочини з використанням інтернет-ресурсів. У зв'язку з цим швидко збільшуються показники поширення цих злочинів, а також постійно зростає їх суспільна небезпечність. Це зумовлене прискореним розвитком науки й технологій у сфері комп'ютеризації, а також постійним і стрімким розширенням сфери застосування комп'ютерної техніки.

Тут треба зазначити, що певні напрями захисту інформаційної безпеки від кіберзлочинів в сучасних умовах уже стали предметом дослідження окремих вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких, зокрема, П. Біленчук, Б. Кормич, Т. Костецька, Є. Кравець, Н. Лебедева, В. Монахов, В. Наумов, Р. Шагієва та інші.

Офіційна статистика не дає можливості одержати достовірні дані щодо кримінологічної характеристики злочинів, що вчинюються у сфері використання інформаційних технологій, динаміки й структури таких злочинів. Це відбувається як через її недосконалість, так й через високу латентність таких видів злочинів. Дана тенденція спостерігається не тільки в Україні. За кордоном, де накопичена чимала й достовірна статистика кіберзлочинів, до суду доходять справи про менш ніж 1 % порушень. При цьому слід пам'ятати, що, за твердженням фахівців, ревізія в змозі виявити не більше 10 % електронних розкрадань [1].

Криміналістична особливість кіберзлочинів заключається в тому, що розслідування та розкриття цих злочинів неможливе без застосування та використання комп'ютерних технологій. Це пов'язано з необхідністю відшукування, фіксування, вилучення та збирання доказів в електронній формі. Також комп'ютерні технології широко використовуються для проведення оперативно-розшукових заходів.

Можна зазначити, що кіберзлочинність - це злочинність у так званому «віртуальному просторі». Віртуальний простір можна визначити як простір, що моделюється за допомогою комп'ютера, у якому перебувають відомості про особи, предмети, факти, події, явища і процеси, які відбуваються у локальних і глобальних комп'ютерних мережах, або відомості, що зберігаються в пам'яті будь-якого фізичного або віртуального устрою, а також іншого носія, спеціально призначеного для їхнього зберігання, обробки й передачі [2, с.32].

Що стосується України, то можна зазначити, що останнім часом рівень кіберзлочинності швидко зростає в Україні. Експерти зазначають, що Україна - дуже важливий центр хакерства, поряд із Бразилією, Китаєм та меншою мірою - Індією. У цих країнах досить освічене молоде населення, високий рівень безробіття та обмежені можливості працевлаштування.

Однак, на думку експертів, кіберзлочинність не є негайною загрозою для українців. Наша країна в особливому становищі, адже має один із найнижчих у Європі рівнів підключення до Інтернету. Зі зростанням обсягів безготівкових розрахунків зростає і кількість потерпілих від кібершахраїв. За даними НБУ, у 2011 році кількість протиправних операцій за платіжними картами українських банків зросла до 7,6 тис. порівняно з 2,9 тис. роком раніше. Обсяг неправомірно списаних коштів збільшився майже в півтора рази – з 6,3 млн до 9,1 млн грн. І це лише офіційна статистика, до того ж за 2011 рік [4, с.5].

Так, за оцінками експертів в 2013 році, тільки в Києві фіксувалося до двадцяти випадків крадіжки грошей через систему клієнт-банк. Суми становлять від 20 тис. до 40 млн. грн. Однак подібні факти замовчуються, повідомлень в ЗМІ про них практично немає. Ні потерпілим, ні банкам, ні поліції не вигідний галас навколо того, що відбувається. У ряді випадків бувають ситуації, коли такі шахрайські схеми реалізуються організованими групами, у які входять представники банків та силових структур [3, с. 9].

Українською проблемою є як недостатня кількість державних експертів в області комп'ютерно-технічної експертизи, так і складнощі з введенням в правове поле досліджень фахівців комерційних організацій. Типовий термін проведення комп'ютерно-технічних експертиз становить від півроку і вище через високу завантаженість профільних державних установ.

Українське ж законодавство у сфері захисту інформації, на думку Ю. Омельченка, вимагає дуже серйозного доопрацювання. «Потенційно існує ймовірність того, що кіберзлочинність буде виштовхуватися з Європи, то вона буде перебиратися в Україну. Та й уже цей процес відбувається», - зазначив експерт [3, с. 10].

Таким чином, ми вважаємо, що кіберзлочинність - це проблема, з якою зіштовхнувся увесь світ, і яка обіцяє рости та поглинати все більше коштів. Незважаючи на усі заходи, що їх приймають окремі особи, фірми, а також держава, кіберзлочинність продовжує свою діяльність, збільшуючи прибутки порушників та зменшуючи вміст кишень пересічних

громадян. Тому сьогодні особливо важливо переглянути усі існуючі заходи та активно розробляти нові, що принесуть більшу користь та надійніший захист від кіберзлочинців.

Література

1. Сабадаш В. Компьютерная преступность – проблемы латентности – <http://www.crime-research.ru/articles/sabodash06/>.
2. Біленчук Д.П. Кібрешахраї – хто вони? //Міліція України, 1999. №7-8. С.32-34
3. Прохоренко В. Кіберзлочинність для України стає актуальним поняттям – НБУ. - // Економічна правда від 26 лютого, 2013року.
4. Кіберзлочинність можна зупинити тільки разом // Україна:бізнес-ревію, № 5-6 від 11.02.2013.

ПРОБЛЕМИ ТА ПРИЧИНИ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ

Цимбал О.С.

*курсант 401-го взводу факультету №1
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Небеська М.С.

*кандидат юридичних наук
доцент кафедри теорії та історії держави і права
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Широке використання інформаційних технологій в усіх сферах діяльності держави, а також у суспільстві в цілому висуває вирішення проблем інформаційної безпеки в число основних. Окрім прямої шкоди від можливих випадків несанкціонованого доступу до інформації, її перетворення або знищення, інформатизація може перетворитися на джерело серйозної загрози державній безпеці і правам людини. Події останніх років в Україні наочно показали, наскільки важливим, а інколи критичним є належне забезпечення інформаційної безпеки держави. В законодавстві України однією із загроз національній безпеці в інформаційній сфері згідно зі ст. 7 Закону України «Про основи національної безпеки України» визначено комп'ютерну злочинність і комп'ютерний тероризм, а в Конституції України забезпечення інформаційної безпеки названо справою усього українського народу.

Історія навчила нас, що розвиток і прогрес, які приносять людям нові блага та можливості, також разом з тим спричиняють тенденції розвитку злочинного світу, появу нових форм і видів злочинних посягань. Останнім часом в Україні дуже сильно зросла кількість користувачів в мережі Інтернет, адже підключення до глобальної мережі стало легкодоступним та зручним. Сьогодні персональний комп'ютер, КПК, мобільний телефон з підключенням до Інтернету сприймається як належне та необхідне. Поширення комп'ютерних вірусів, шахрайства з пластиковими платіжними картками, крадіжки коштів з банківських рахунків, викрадення комп'ютерної інформації та порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем - це далеко не повний перелік подібних злочинів у сфері кіберзлочинності. Основним законодавством по боротьбі зі злочинами в кіберпросторі являється КК України, а саме Розділ XVI «Злочини в сфері використання